

ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Affected Factors Involved in Discharging Duties of the Military, Police and Civil Authority in Counter Insurgency Operations in the 3 Provinces of Southern Thailand

บงกช เทพจारी¹

Bongkoch Thepjaree¹

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ (1) ศึกษาผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (2) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และ (3) ศึกษาปัญหาในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร คือ เจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่พลเรือน จังหวัดละ 2 อำเภอ 252 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจ 397 คน เป็นระดับสัญญาบัตร 104 คน และต่ำกว่าสัญญาบัตร 293 คน และเจ้าหน้าที่ทหาร 397 คน เป็นระดับสัญญาบัตร 91 คน และต่ำกว่าสัญญาบัตร 306 คน ประชากรตัวอย่างทั้งสิ้น 1,046 คน ที่ตอบแบบสอบถามและวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เจาะลึก สทนากลุ่ม ผู้วิจัยใช้โปรแกรม LISREL Version 8.72 วิเคราะห์แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบมีตัวแปรแฝง

ผลการวิเคราะห์ พบว่า (1) ผลการปฏิบัติงานด้านการข่าวของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อยู่ในระดับปานกลาง เจ้าหน้าที่รัฐสามารถพบปะ พูดคุย ทำความรู้จักกับประชาชนในพื้นที่และประชาชนยินดีให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลข่าวสารแจ้งเบาะแสการก่อเหตุร้ายกับเจ้าหน้าที่รัฐ ส่วนผลการปฏิบัติงานด้านยุทธการ ได้ผลดีระดับปานกลาง เจ้าหน้าที่รัฐสามารถพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากรในพื้นที่ได้ ทั้งยังสามารถป้องกันเหตุการณ์ต่างๆ ได้ทันเวลาและช่วยยุติเหตุความไม่สงบให้ลดน้อยลงได้ ส่วนผลการปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือน ได้ผลดีระดับปานกลาง เจ้าหน้าที่รัฐสามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติความคิดเชิงลบของประชาชนในพื้นที่ให้เกิดความเข้าใจและสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อรัฐ จนเกิดความร่วมมือระหว่างประชาชนในพื้นที่กับภาคส่วนต่างๆ ได้ (2) ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน การรับรู้เกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน/ภารกิจและงานมวลชน ทัศนคติต่อความเพียงพอด้านปัจจัยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน ความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น (ค) ปัญหาที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ควรได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณ สวัสดิการ ผลตอบแทนต่างๆ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน และควรมีการติดต่อประสานงานร่วมกัน ในทุกระดับชั้นทุกหน่วยงาน เพื่อลดช่องว่างและเสริมสร้างสัมพันธภาพอันดีการวางแผนร่วมกันแก้ปัญหาภาคใต้

คำสำคัญ : ผลการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

¹ กรมกิจการพลเรือนทหารบก

Directorate of Civil Affairs, Royal Thai Army

ABSTRACT

The main objectives of this research are; (1) to study the results of the operations, (2) to study the affecting factors to the operations and (3) to study the problems and obstacles to the operations. These can be accomplished by performing a quantitative research. The targeted populations of this study include the government officials in Yala, Pattani and Narathiwat province. These groups of people consist of 252 civilians (administration) from 2 districts of each province, 397 policemen (104 commissioned officers and 293 non-commissioned officers) and 397 military personnel (91 commissioned officers and 306 non-commissioned officers). Hence, there are totally of 1,046 persons to complete the survey/ questionnaire. The qualitative research is conducted by focus group and in-depth interview, analysis using LISREL Version 8.72 program using Structural equation models for latent variable.

Two main results are found from the analysis. First for the intelligence operations, it is obvious that the government officials are able to meet, exchange and be familiar with the locals. People in the area middle cooperate with the officials by providing insurgency information. For the operational operations, government officials succeed in protecting the people and their resources as well as preventing and decreasing to the intermediate level of incidents occurred. For the civil affairs operations, officials are able to change the negative perception of the people in the area. This results in a better understanding, establishes positive or a stronger relationship with the government and causes the cooperation to the middle level between the locals and local government units. Second, affecting factors to the operations considered the independent variable that influences the following variable orderly from top to bottom are official's cooperation to the operation, acknowledgement of the policy, plan/ mission, attitude to the efficiency of supporting factors to the operation, local cultural knowledge & understanding.

In order to resolve insurgency problems in the three southernmost provinces, problems that affect the official's operation shall be supported by an adequate budget, welfare, and continuous remuneration in order to motivate and result in better operation efficiency. The cooperation in all levels and units shall be established to reduce the gap and establish a good relationship in planning to resolve the problems.

Keywords : perform, Military Police and Civil Authority, insurgency operations in the 3 provinces of southern Thailand

E-mail : thepjaree@gmail.com

คำนำ

ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดขึ้นมานานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อน เนื่องจากจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะ มีสภาพทั่วไปแตกต่างจากภาคอื่นๆ ของประเทศไทย ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และการทหาร (อุปถุทธิ์

ศรีจันทร์, 2540) ประชาชนในพื้นที่ ร้อยละ 82 นับถือศาสนาอิสลาม (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2547) มีการใช้ภาษามลายูท้องถิ่นในชีวิตประจำวัน มีขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เช่น เอกลักษณ์ศาสนา ภาษา สำหรับศาสนาอิสลามได้หล่อหลอมและกำหนดวิถีชีวิต (way of life) ตลอดทั้งรูปแบบแห่งพฤติกรรมของมุสลิม (นัฐพงศ์ เทพจารี, 2534)

ช่วงที่ผ่านมา การปฏิบัติงานรักษาความสงบของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีหน้าที่ป้องกันและยุติสถานการณ์ความไม่สงบ ถูกมองว่า ยังไม่สามารถป้องกันและยุติปัญหาเหตุร้ายต่างๆ ให้ลดน้อยลงได้ และยังคงสร้างปัญหาในการรักษาความสงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้กับเจ้าหน้าที่รัฐ สาเหตุความขัดแย้งเป็นปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ จนไม่สามารถปฏิบัติงานให้สำเร็จได้นั้น เกิดจาก (1) ความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์ (2) ความขัดแย้งด้านข้อมูล (3) ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ (4) ความขัดแย้งด้านค่านิยม ความคิด ความเชื่อ ความแตกต่างในประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี และ (5) ความขัดแย้งด้านโครงสร้าง ความไม่ยุติธรรม ความเหลื่อมล้ำ (McCargo, 2007)

การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังสามารถพัฒนาได้อีก จากสถานการณ์ความรุนแรงยังคงมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญในเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร” นั้น มีระบบการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น แม้แต่ความชัดเจนในระดับนโยบาย การแปรนโยบายไปสู่ระดับปฏิบัติ ยังคงมีปัญหการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในการปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องอาศัยความอดทนและตระหนักถึงการใช้นโยบายการแก้ปัญหาความไม่สงบด้วยหลักสันติวิธี เมื่อมีการปรับเปลี่ยนหมุนเวียนบุคลากรที่ลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่ภาคใต้ ส่งผลให้เกิดความไม่ต่อเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ กระทบต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่ เจ้าหน้าที่รัฐที่ถูกส่งลงไปใหม่นั้น ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างทางศาสนา วัฒนธรรมท้องถิ่น วิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ย่อมส่งผลกระทบต่อการทำงานในการแก้ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เช่นกัน (อิมรอน มะลูลี, 2538)

สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น เป็นปัญหาสำคัญต่อประชาชนในพื้นที่ภาคใต้ รวมทั้งมีผลต่อความมั่นคงของประเทศ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร และประชาชนในแต่ละพื้นที่สำคัญๆ เพื่อศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อนำปัจจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างกรอบแนวทางการวิจัย โดยกำหนดตัวแปรต่างๆ ให้เกิดความเหมาะสมและสอดคล้องกันกับการศึกษาวิจัยชิ้นนี้ เพื่อศึกษาผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ได้ผลเป็นอย่างไร และผลการปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีผลดีและไม่ดีอย่างไร สืบเนื่องมาจากปัจจัยอะไรบ้างที่ศึกษา

อุปกรณ์และวิธีการ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ซึ่งปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (คือ จังหวัดยะลา ปัตตานี และ

นราธิวาส) จังหวัดละ 2 อำเภอ ประกอบด้วย 6 อำเภอที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ (ก) จังหวัดยะลา ได้แก่ อำเภอเมืองและบันนังสตา (ข) จังหวัดปัตตานี ได้แก่ อำเภอหนองจิกและโคกโพธิ์ และ (ค) จังหวัดนราธิวาส ได้แก่ อำเภอตากใบและอำเภอสุไหงโกลก ประชากรเป็นเจ้าหน้าที่พลเรือน จำนวน 252 คน เจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 397 คน แบ่งเป็นระดับสัญญาบัตร จำนวน 104 คน และต่ำกว่าสัญญาบัตร จำนวน 293 คน และเจ้าหน้าที่ทหารจำนวน 397 คน แบ่งเป็นระดับชั้นสัญญาบัตร จำนวน 91 คน และต่ำกว่าสัญญาบัตร จำนวน 306 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 1,046 คน เก็บข้อมูลระหว่างเดือนเมษายน- พฤศจิกายน 2551

(1) แนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยสร้างและทดสอบแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ซึ่งปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับของผู้บริหารหรือระดับผู้บังคับบัญชาและระดับผู้ปฏิบัติการ จำนวนทั้งสิ้น 1,046 คน ผู้วิจัยใช้โปรแกรม LISREL Version 8.72 ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของเครื่องมือวัด และการวิเคราะห์แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบมีตัวแปรแฝง เพื่อตรวจสอบความตรงของแบบจำลองสมมติฐานเชิงทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Kline, 2005; Bollen, 1989)

(2) แนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต และสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เป็นกรอบในการสัมภาษณ์ประกอบด้วยข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลัง ตัวแปรต่างๆ ตามกรอบแนวคิดในการศึกษาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึก ใช้กับผู้บังคับบัญชาและจัดทำหัวข้อสนทนาสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลการสนทนากลุ่ม สำหรับเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ซึ่งปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงที่สุด (อรุณ รักรธรรม และ ณรงค์ กุลนิตเทศ, 2552)

ผลการทดลองและวิจารณ์

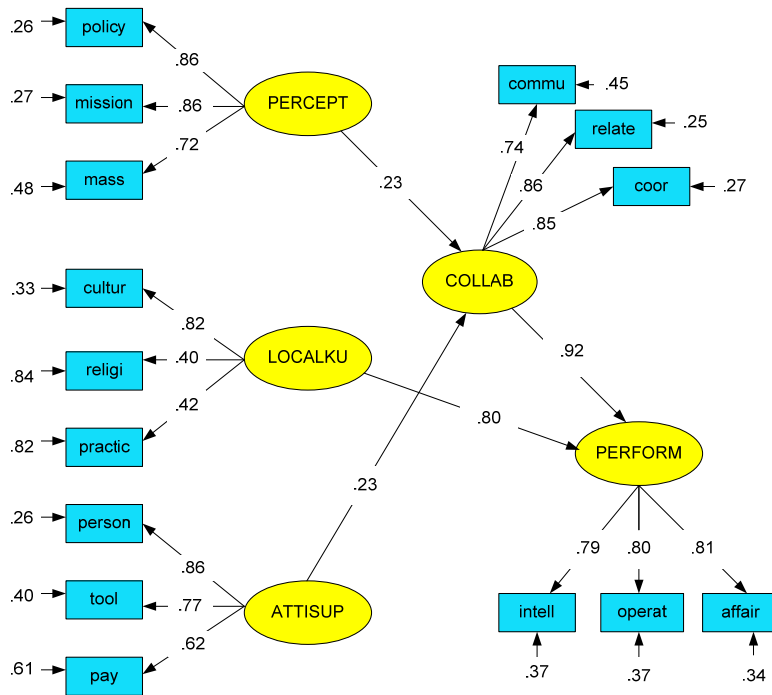
(ก) ผลการปฏิบัติงานด้านการข่าวของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง พบว่า การปฏิบัติงานด้านการข่าวในพื้นที่นั้น เจ้าหน้าที่รัฐซึ่งปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เจ้าหน้าที่รัฐสามารถเข้าไปทำความรู้จัก พบปะ พูดคุยกับประชาชนในพื้นที่ภาคใต้ได้อย่างสนิทสนมคุ้นเคย จนทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความไว้วางใจการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชนในพื้นที่ยินดีให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างดี โดยเจ้าหน้าที่รัฐนั้นสามารถเข้าถึงประชาชนในพื้นที่ ทำให้ประชาชนมีความไว้วางใจในการทำงานของหน่วยทหาร ตำรวจ ฝ่ายปกครอง และหันมาให้ความร่วมมือในการแจ้งข่าวสารให้ทราบ

(ข) ผลการปฏิบัติงานด้านยุทธการของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยเจ้าหน้าที่รัฐสามารถทำให้ประชาชนในพื้นที่ยินดีให้ความร่วมมือในการป้องกันเหตุการณ์ความไม่สงบอันเป็นประโยชน์ต่อการทำงานของรัฐบาล จนสามารถพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากรในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ ทั้งนี้ส่วน

หนึ่งเกิดจากการที่เจ้าหน้าที่รัฐสามารถปฏิบัติงานได้ตามบทบาท ได้ตามอำนาจหน้าที่ของตน ตามที่แต่ละหน่วยงานได้รับ จนทำให้ทุกภาคส่วนในพื้นที่ภาคใต้สามารถป้องกันเหตุการณ์ต่างๆ ได้ทันเหตุการณ์และช่วยให้ยุติเหตุความไม่สงบในพื้นที่ให้ลดน้อยลงได้

(ค) ผลการปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือน (การพัฒนา) ของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ผลการปฏิบัติงานด้านกิจการพลเรือน ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่นั้น อยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ช่วยสร้างความร่วมมือระหว่างประชาชนในพื้นที่กับภาคส่วนต่างๆ เป็นหลักในการเข้าถึงประชาชน ทำให้ประชาชนมีความไว้วางใจในหน่วยทหารและหันมาให้ความร่วมมือในการแจ้งข่าวสารให้ทราบ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ยังสามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติ ความคิดเห็นเชิงลบของประชาชนในพื้นที่ ที่มีต่อรัฐ ให้เกิดความเข้าใจในการปฏิบัติงานได้ จนเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับรัฐ

ผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการทดสอบความสอดคล้องของแบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หลังจากที่ได้ให้ความคลาดเคลื่อนในการวัดมีความสัมพันธ์กัน เป็นดังนี้

$\chi^2 = 46.31$, $df = 61$, $p\text{-value} = 0.92$; $RMSEF = 0.00$; $SRMR = 0.02$; $GFI = 0.99$; $AGFI = 0.99$

ภาพ 1 แบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หลังจากที่ได้ให้ความคลาดเคลื่อนในการวัดมีความสัมพันธ์กัน

จากภาพ 1 ผลการทดสอบความสอดคล้องของแบบจำลองโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ และได้ปรับแบบจำลองแล้ว ซึ่งเป็นแบบจำลองที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเส้นอิทธิพลมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุกตัวแปร รวมทั้งค่าการทดสอบความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ยอมรับได้ทุกค่า กล่าวคือ ค่าไคสแควร์ (χ^2) มีค่า = 46.31, df = 61, p-value = 0.92; ค่า RMSEA = 0.00; ค่า SRMR = 0.02; ค่า GFI = 0.99; ค่า AGFI = 0.99

เมื่อพิจารณาถึงอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมพบว่า ตัวแปรการรับรู้เกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน/ภารกิจและงานมวลชน และตัวแปรทัศนคติต่อความเพียงพอด้านปัจจัยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความร่วมมือในการทำงานของเจ้าหน้าที่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของทั้งสองตัวแปรเท่ากับ 0.23 และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรผลการปฏิบัติงานผ่านตัวแปรความร่วมมือในการทำงานของเจ้าหน้าที่ ในขณะที่ตัวแปรความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นและตัวแปรความร่วมมือในการทำงานของเจ้าหน้าที่ พบว่า มีเฉพาะอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรผลการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.08 และ 0.92 ตามลำดับ

ตาราง 1 ความสัมพันธ์อิทธิพลทางตรง (Direct effects: DE) อิทธิพลทางอ้อม (Indirect effects: IE) อิทธิพลรวม (Total effects: TE) ของตัวแปรสาเหตุที่ส่งผลต่อตัวแปรผลและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เชิงพหุคูณกำลังสองของตัวแปร (Squared Multiple Correlation: R²)

ตัวแปรสาเหตุ	ตัวแปรผล					
	ตัวแปรความร่วมมือ			ตัวแปรผลการปฏิบัติงาน		
	DE	IE	TE	DE	IE	TE
1.ตัวแปรการรับรู้เกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน/ภารกิจ และงานมวลชน	0.23	-	0.23	-	0.22	0.22
2.ตัวแปรความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น	-	-	-	0.08	-	0.08
3.ตัวแปรทัศนคติต่อความเพียงพอด้านปัจจัยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน	0.23	-	0.23	-	0.21	0.21
4.ตัวแปรความร่วมมือในการทำงานของเจ้าหน้าที่	-	-	-	0.92	-	0.92
R ²	0.18			0.89		

จากตาราง 1 พบว่า เมื่อพิจารณาขนาดและทิศทางอิทธิพลของตัวแปรสาเหตุต่อตัวแปรผล พบว่าตัวแปรสาเหตุทุกตัวมีอิทธิพลทางบวกต่อตัวแปรผล โดยแต่ละตัวแปรสาเหตุมีอิทธิพลต่อตัวแปรผล ดังนี้

1. ตัวแปรการรับรู้เกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน/ภารกิจและงานมวลชนมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความร่วมมือในการทำงานของเจ้าหน้าที่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.23 และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรผลการปฏิบัติงานผ่านตัวแปรความร่วมมือในการทำงานของเจ้าหน้าที่โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.22

2. ตัวแปรความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรผลการปฏิบัติงาน โดย มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.08

3. ตัวแปรทัศนคติต่อความเพียงพอด้านปัจจัยสนับสนุนในการปฏิบัติงานมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความร่วมมือในการทำงานของเจ้าหน้าที่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.23 และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรผลการปฏิบัติงานผ่านตัวแปรความร่วมมือในการทำงานของเจ้าหน้าที่ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.21

4. ตัวแปรความร่วมมือในการทำงานของเจ้าหน้าที่มีอิทธิพลทางตรงต่อมีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรผลการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.92

สำหรับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณกำลังสอง พบว่า ตัวแปรความร่วมมือในการทำงานของเจ้าหน้าที่ มีค่าเท่ากับ 0.18 แสดงว่าร้อยละ 18 ของความแปรปรวนของความร่วมมือในการทำงานของเจ้าหน้าที่สามารถอธิบายได้ด้วยการรับรู้เกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน/ภารกิจและงานมวลชนและทัศนคติต่อความเพียงพอด้านปัจจัยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน ส่วนตัวแปรผลการปฏิบัติงาน พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุคูณกำลังสองเท่ากับ 0.89 แสดงว่า ร้อยละ 89 ของความแปรปรวนของผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการแก้ไขความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

สรุปผลและเสนอแนะ

ผู้วิจัยสรุปผลการจัดการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังต่อไปนี้

(ก) การรับรู้เกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน/ภารกิจ และงานมวลชน พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้ง เจ้าหน้าที่ พลเรือน ตำรวจ ทหาร มีการแปลเจตนาของภารกิจ แผนงานของแต่ละหน่วย มีการรับรู้ ความเข้าใจที่แตกต่างกัน ส่งผลให้งานไม่เป็นไปในทิศทางหรือจุดหมายเดียวกัน นอกจากนี้ นโยบายการปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ บางเรื่อง บางพื้นที่ปฏิบัติการยังไม่มี ความชัดเจน มักมีการปรับเปลี่ยนบ่อยครั้งจนทำให้แผนการดำเนินงานบางหน่วยงานล่าช้า

(ข) ความรู้ ความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทั้ง เจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ส่วนใหญ่ขาดความรู้ (ขาดผู้รู้และเข้าใจอย่างแท้จริง) เจ้าหน้าที่ยังไม่เข้าใจภาษาที่จะสื่อสารกับคนในพื้นที่ ทำให้ยากต่อการทำงานในด้านต่างๆ อาทิ เกิดความไม่เข้าใจ เกิดความล่าช้าในการทำงาน นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มาจากต่างพื้นที่ เมื่อเข้ามาปฏิบัติปฏิบัติงานในพื้นที่ภาคใต้นั้น ต้องใช้ระยะเวลาเป็นปีกว่าจะเข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่นได้

(ค) ความเพียงพอด้านปัจจัยสนับสนุนในการปฏิบัติงาน พบว่า ปัจจัยสนับสนุนในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังมีไม่เพียงพอ ต่อความต้องการในการปฏิบัติปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ อาทิ เช่นงบประมาณไม่เพียงพอ งบประมาณไม่ชัดเจน บางครั้งงบประมาณต่างๆ ซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐต้องได้รับมีความล่าช้า ไม่ทันเวลา ทำให้กระทบกระเทือนกับการทำงาน บางครั้งต้องมีการปรับเปลี่ยนแผนงาน แนวทางการปฏิบัติหลายครั้ง ขาดบุคลากรที่ชำนาญด้านต่างๆ ปฏิบัติงานตามพื้นที่ ประสบปัญหาบุคลากรไม่เพียงพอ มีปริมาณเจ้าหน้าที่น้อย ทำให้บางช่วงเวลามีความอ่อนล้าในการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่รัฐบางส่วนขาดความรู้ และ

ทักษะในการปฏิบัติ เจ้าหน้าที่บางพื้นที่ ยังไม่เข้าใจในวิธีการใช้งานอุปกรณ์ เครื่องมือ ความไม่ทันสมัย ความไม่เหมาะสมของเครื่องมือ อาวุธ อุปกรณ์ต่างๆ ในการปฏิบัติงาน ปัจจัยสนับสนุนด้านเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ สวัสดิการต่างๆ ค่าตอบแทน ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับยังมีไม่เพียงพอ ย่อมส่งผลกระทบต่อขวัญกำลังใจ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากนี้ เจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร ประสบปัญหาผลตอบแทน เงินสวัสดิการที่ได้รับมีไม่เพียงพอสำหรับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ สวัสดิการต่างๆ ที่เจ้าหน้าที่รัฐได้รับความล่าช้า เบียดเบียน ค่าเสี่ยงภัย ได้รับน้อยเกินไป ส่งผลกระทบต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

(ง) **ความร่วมมือ** (ในการบูรณาการ 3 ฝ่าย) พบว่า ปัญหาความร่วมมือเกิดจากความแตกต่างขององค์กรที่ต่างกัน เพราะมีหลายฝ่ายเข้ามาดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร เมื่อต้องมาปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ร่วมกัน หลายหน่วยงาน หลายฝ่าย ปัญหาที่พบบ่อยๆ คือ หน่วยงานต่างๆ ทุกฝ่ายงานต่างให้ความสำคัญร่วมกันตามหน้าที่ ไม่มีความพยายามแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริง สำหรับความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบจากเจ้าหน้าที่พลเรือน ตำรวจ ทหาร มีความร่วมมือน้อย ทำให้ดูเหมือนไม่จริงจังในการแก้ไขปัญหา

เอกสารอ้างอิง

- นัฐพงศ์ เทพจวี. (2534). **ความยึดมั่นผูกพันในศาสนาอิสลามของคนไทยมุสลิมชนบท จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีผลต่อพฤติกรรมด้านสังคม เศรษฐกิจและคุณภาพชีวิต**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2542). **รายงานการพิจารณาของ คณะกรรมาธิการวิสามัญศึกษาปัญหา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลาและสตูล**. ครั้งที่ 10 (สมัยสามัญทั่วไป). สำนักงานคณะกรรมการ.
- อุบลฤทธิ ศรีจันทร์. (2540). **การบริหารจัดการกลุ่มจังหวัดนราธิวาส ปัตตานีและยะลา**, ในรายงานการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญ ศึกษาปัญหา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สงขลา และสตูล. กองกรรมาธิการ, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- อรุณ รัทธธรรม และวงศ์ กุลนิเทศ. (2552). **เอกสารประกอบการบรรยายการวิจัยเชิงคุณภาพ**. หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการพัฒนา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (3 มกราคม 2552)
- อิมรอน มะลูลีม. (2538). **วิเคราะห์ความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลไทยกับมุสลิมในประเทศ: กรณีศึกษา กลุ่มมุสลิมในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้**. กรุงเทพฯ : อีسلامิคอะคาเดมี.
- Bollen, K. A. (1989). *Structural Equations with Latent Variables*. New York: Wiley.
- Kline, R. B. (2005). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling*, The Guilford Press, New York: NY.
- McCargo, D. (2007). Thaksin and the Resurgence of Violence in the Thai South. *Rethinking Thailand's Southern Violence edited by Duncan McCargo*, NUS Press, National University of Singapore, 35-68.